

Till
Umeå Kommun
Anders Linder
901 84 Umeå

Umeå, den 2016-06-12

Yttrande till samråd enligt miljöbalken - Uttag av sjövatten ur Nydalasjön för snötillverkning, Umeå kommun

Naturskyddsföreningen i Umeå anser att uttag av vatten från sjöar för att användas för snötillverkning inte är hållbart, varken ekonomisk eller ekologiskt. Behovet av vatten för snötillverkning kommer troligtvis att öka i framtiden under ett varmare klimat med ett minskat antal dagar med snötäcke eller tillräcklig låga temperaturer som krävs för artificiell snötillverkning. Även om det bara är en relativ liten andel av vatten (upp till 6 % av sjöns volym) som planeras tas ut ur Nydalasjön idag, så kommer behovet av vatten för snötillverkning öka i ett varmare klimat med kortare snösäsonger. Dessutom kräver snötillverkningen stora mängder energi. På lång sikt så anser vi att detta absolut inte är hållbart. Istället måste vi helt enkelt vänja oss med kortare skidsäsonger.

Den planerade miljökonsekvensbeskrivningen bör utreda vilka effekter vattenuttaget och minskningen av vintertidens sjövattenstånd och utloppsflödet har på vattenkemin organismer i Nydalasjön och dess utlopp Kolbäcken. Dock även om vattenuttaget i dagsläget inte skulle påverka ekosystemet, så betyder det inte att det skulle göra det i framtiden där delar av Nydalasjöns avrinningsområde kommer att bebyggas. Mycket tyder till att bebyggelsen kommer att ändra den hydrologiska regimen och öka tillförseln av näring och andra kontaminerande ämnen. Detta skulle inte gå ihop med kommunens mål att badkvalitén skall vara utmärkt (även i en framtida växande Umeå). Sjön har redan varit på hårt tryck genom bygget av bostadsområden i Mariehem och Tomtebo och europavägen E4. Vi skulle därför gärna vilja att Umeå kommun gör det bästa möjliga att inte öka trycket på Nydalasjöns känsliga ekosystem ytterligare genom att förändra vattenföreningen i avrinningsområdet.

Uttag av sjövatten för snötillverkning skulle leda till en ökat avrinning från det norra delavrinningsområdet som avvattnar delar av skidspåret, campingen och fotbollsplanerna. Detta område är idag med totalt 32 kg fosfortillförsel per år sjöns största fosforkälla, framförallt under vintermånaderna och vårfloden (Grimm 2006). Dagens årliga avrinning (106 000 m³, Grimm 2006) från detta område skulle kunna öka med 30 % ifall allt vattnet som uttas (30 000m³) återförs till sjön. En ökat avrinning från detta område skulle kunna öka den redan höga fosfortillförseln ytterligare om man antar att tillförseln är flödesbegränsad. Detta scenario bör utredas i den planerade förnyad beräkning av närsaltsbelastningen.

Vi anser dessutom att det är viktigt att ta hänsyn till den kemiska sammansättningen av vattnet som uttas ur sjön. Uttaget planeras ske från sjöns botten nära fria vattenmassa under vinterstratifikationsperioden. Under den perioden kan det uppstå syrgasbrist i sjöar, framförallt i den botten nära vattenmassan. Under syrgasfattiga förhållanden så upphör sedimentets förmåga att binda vissa ämnen och istället frigörs dem. Detta gäller t.ex. fosfor och, beroende på redox-förhållanden, även tungmetaller som det högtoxiska metylkvicksilver. Belastningen av tungmetaller, framförallt kvicksilver och polybromerade difenylterar (PBDE) gör faktiskt att Nydalasjön och Kolbäcken idag ej uppnår god kemisk status (Länstyrelsen 2015a,b). Även om syrgasbristen inte skulle vara ett problem i Nydalasjön i dagsläget, så kan det dock uppstå i framtiden med en ökat algproduktion som följd av ett varmare klimat och ökat näringstillförsel till sjön från de nybyggda bostadsområdena. På lång sikt skulle därför uttaget av bottenvatten kunna leda till att kontaminerande ämnen som egentligen har varit långsiktigt bundna i sjösedimentet tillförs tillbaka till Nydalasjöns avrinningsområde. Vi anser att den planerade miljökonsekvensbeskrivningen bör reda ut dessa risker.

Dessutom vill vi uppmärksamma att delar av skidspåret där Nydalasjöns vatten planeras att distribueras till ligger utanför Nydalasjöns avrinningsområde (se karta i Grimm 2006). Detta betyder att delar av vattnet inte kommer att återföras till Nydalasjön vilket på lång sikt skulle leda till en negativ vattenbalans i sjön. Vi undrar därför hur detta problem är tänkt att hanteras.

Slutligen har vi upptäckt att både Nydalasjön och Kolbäcken saknar klassificering i Vatteninformationssystemet VISS under punkten "hydrologisk regim" med underkategorierna av b.l.a. "påverkan på vattenståndsförändringar", "regleringsgrad" eller "reducerad medellågvattenföring" (Länstyrelsen 2015a,b). En klassificering skulle kunna underlätta bedömningen av effekten av det planerade vattenuttaget.

Med bästa hälsningar,

Naturskyddsföreningen i Umeå

Referenser:

Grimm, M. 2006. Kartläggning och utvärdering av närsaltstillflöde till Nydalasjön. Umeå Kommun, Stadsledningskontoret. Rapport 10061623, 46 S.

Länstyrelsen (2015a). VISS, Vatteninformationssystem Sverige. Nydalasjön - SE708712-172291.
<http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE708712-172291>

Länstyrelsen (2015b). VISS, Vatteninformationssystem Sverige. Kolbäcken - SE708561-172259
<http://www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE708561-172259>